

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Simon Lelic
RUPTURE

Copyright © 2010 by Simon Lelic
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-574-7



Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SKRIVENA NAMERA

SAJMON LELIK

Prevela Zvezdana Šelmić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

Sari, Barnabiju i Džozefu

NISAM BIO TAMO. Nisam video. Benks i ja smo bili kod jezera, zezali smo se onim kolicima iz Sejsnberija koja smo našli na otpadu. Ionako smo već zakasnili, pa smo rešili da zbrišemo na ceo dan. Upadaj, kaže Benks. Upadaj ti, kažem ja. Na kraju sam ja upao. Uvek ja upadam. On me je malo gurao naokolo, ali točkići su stalno zapinjali, iako je trava bila kratka i nije bilo kiše već mesecima. Sejsnberijeva kolica su sranje. Tamo gde je nekada bio Sejfvej sada se otvorio Vejtrouz i njihova kolica su pravljeni kao *folksvageni*. Sejsnberi svoja uvozi iz Francuske ili Italije ili Koreje ili tako nešto. Ista su kao *daevu*. Mada Ming kaže da *daevu* na kineskom znači „jebi se“, što je jedini razlog zbog kojeg bih pozeleo da kupim jedan.

Koliko ih je na kraju bilo? Čuo sam trideset. Vilis je rekao šezdeset, ali Vilisu ne možeš verovati. On kaže da je njegov ujak igrao za „Sparse“, nekad davno, osamdesetih godina ili tako nekako, i da može da dobije karte kad god poželi. Ali nikad to nije uradio. Pitao sam ga jedno četiri puta, ali on uvek ima neki izgovor. Ne važi za kup utakmice, na primer. Ne može da uzme karte za kup. Ili kaže da sam pitao prekasno. Kaže da mu moram reći nedeljama unapred. Mesecima. Ne dan ranije, mada i nije bilo samo dan ranije, bio je ponedeljak ili utorak ili tako nekako, a utakmica je bila tek za vikend.

Pa koliko ih je bilo?

Oho. Stvarno? Oho.

Samo petoro?

Oho.

No, svejedno. Tamo smo bili kad smo čuli: dole kod jezera. Tamo ima staza skroz okolo. Napravljena je od kamenih ploča. Između su pukotine u koje se točkići zaglavljaju pa se osećaš kao da voziš kroskantri u *škodi*, ali možeš da postigneš kakvu-takvu brzinu. Samo moraš da paziš na žardinjere. Štrče po stazi na sve strane, a ne možeš da ih skloniš jer su ih opštinari zakovali za beton. Ne znam što im je to trebalo. Sada su ionako pune praznih konzervi od kole, a ne cveća.

Kada kažem da smo čuli, ne mislim da smo čuli kako se dešava. Škola je pola milje odatle, skroz preko železničke pruge. Ali oni osmaci su se pojavili baš kad je Benks odlučio da se sad on provoza u kolicima. Pritom je zapeo donom i strovalio se, ne baš naglavačke, ali bilo je dovoljno da me nasmeje. Ali nije trebalo. On se nadrždao i počeo da besni. Oni osmaci su se baš tad pojavili i mada ga oni nisu videli kako pada, Benks je odlučio da se iskali na njima.

Mada, bilo je čudno. Plakali su, ti osmaci. Ili bar dvojica od njih. Treći je prosto zurio. Ne u nešto konkretno. Kao da gleda TV negde unutra ispod naočara.

E pa, Benks se taman zaletio na njih, ali ti osmaci su ga prosto pustili. Nisu pobjegli, ni vikali, ni pokušali da mu uzvrate, ni ništa. Jednog sam poznao. Embrouz se zove. Moja sestra je isto u osmom razredu, poznaje ga i kaže da je on u redu pa sam ga pitao šta se dešava. A on nije odgovorio. Govorio je, ali reči su izlazile nekako zgnječene i slepljene. Benks je navalio na njega, ali ja sam mu rekao da ga pusti. Na kraju nam je jedan od onih drugih rekao. Ne sećam se imena. Neki bubuljičavi klinac. Inače bih mu rekao da umukne, ali sada je on jedini uspevao da govori razumljivo.

Benks je hteo da ponesemo kolica, ali ja sam mu rekao da će tamo biti policije, pa je zato gurnuo u žbunje one osmake i rekao da će im se posrati u usta ako ih maznu. Mada nisu izgledali nešto zainteresovani za kolica. Onaj bubuljičavi klinac je ipak klimnuo glavom, sav izbečen, ali ostala dvojica kao da nisu ni primetila kolica.

Skrivena namera

Nikada u životu nisam trčao u školu. Nije ni Benks, mislim. Sećam se da smo se smejali, ne zato što je bilo smešno, nego zato što je bilo neobično, razumete?

Pitam Benksa, šta misliš ko je to uradio?

Džons, kaže Benks. Džons, sigurno.

Otkud znaš?

Prosto znam. Bio je nadrždan cele prošle nedelje, otkako ga je Bikl naterao da sam samciti peva pred celom salom.

Bikl, to vam je gospodin Trevis, direktor. Tako ga zovemo, uglavnom zato što je mentol.

Necete mu reći da sam vam to rekao, je li?

Svejedno, ja sam onda malo ćutao. Onda sam rekao, sigurno je neko od onih gotičkih klinaca. Od onih što nose dugu kosu i farmerke i čizme. Čak i leti.

Benks je na to nabrao nos, kao da ne želi da prizna da sam zapravo u pravu ali misli to.

Jeste gledali „Taksistu“?

Trebalo bi.

Čuli smo sirene pre nego što smo uopšte videli školu. Čuli smo ih i pre, valjda, ali nismo obraćali pažnju. A kada smo stigli tamo, izbrojao sam bar deset policijskih kola. Onih bednih, *fijeste* i tome slično, ali bilo ih je na sve strane, i svi su imali uključenu rotaciju. Ali to sigurno već znate. I vi ste bili tamo, zar ne?

Ali stigli ste kasnije?

To sam i mislio. Jer to je vaš slučaj, zar ne? Vi ste glavni.

U neku ruku? Šta vam to znači?

No svejedno, bila je tamo i hitna pomoć i vatrogasci, ko zna zašto. Neki su se još kretali, valjda su tek stigli. Ostali su bili razbacani po celoj ulici i po protoarima, kao da je neko zamolio moju mamu da ih parkira.

Sav sam se preznojio, stao sam i čuo sam Benksa kako dahće kraj mene. Više se nismo smejali.

Svi su išli na drugu stranu. Ili su barem izlazili iz zgrade. Na trotoaru su se nekako okupljali, znate ono, u grupe. Neki sedmaci

su stajali blizu nastavnika, tik pored kapije. Šestaci su bili najdalje, preko puta, na ivici livade i baš blizu mene i Benksa. Nisam video nikog iz našeg društva, ali masa mi je blokirala pogled. Kao da je pola četiri u vreme otvorenih vrata ili kao da je protivpožarna vežba: svi su bili tu napolju, svi odjednom.

Gle ti to, kaže Benks i pokazuje gospođicu Hobs. Ona nosi dete u rukama, prelazi preko igrališta prema kapiji. Oboje su krvavi, ali ne mogu da kažem čija je krv bila.

Sigurno ste da ih je bilo samo pet?

No, svejedno. Dakle, gospođica Hobs prelazi preko igrališta, tetura se i spotiče i izgleda kao da će ispustiti to dete, ali niko ne prilazi da pomogne sve dok ne stigne do kapije. Svuda oko nje deca žamore, a policajci, oni idu na drugu stranu, prema školi. Onda se gospođica Hobs prodrala, ima poprilično jak glas, verujte mi, kao onda kad se drala na Benksa što je bacao mrve od sendviča na Stejsi Kramp, i onda su je ljudi iz hitne pomoći primetili i pohitali ka njoj sa nosilima. Potom su nestali, iza kombija hitne pomoći, i onda sam primetio Dženkinsa i ostale, pod svetlom.

Munuo sam Benksa i pokazao mu, pa smo počeli da se provlačimo između auta sve do prelaza.

Gde ste bili? pita Dženkins.

Šta se desilo? pitam ja.

Neko je pošandrcao. U sali. Pobio je pola sveta.

Šta, pištoljem? pitam ja i smesta požalim što sam pitao.

Dženkins me gleda. Ili pištoljem, kaže, ili bocom kečapa od pedeset litara.

Ko? pita Benks. Ko je to uradio?

Nemam pojma. Nismo videli. Svi su poskakali i počeli da beže i to pre nego što smo i videli šta se dešava. Neko je rekao da je to Maljavko, ali to je nemoguće, je li?

Gde je Džons? pita Benks.

Nisam ti rekao? kaže Teri, on stoji odmah kraj Dženkinsa. Nisam ti rekao da je sigurno Džons?

Dženkins na to mune Terija. Benks ne zna da je to bio Džons. Samo je pitao gde je ovaj.

E pa, gde je? pita Teri, ali Benks već ide dalje.

Kud si pošao? pitam, ali on me ne primećuje. Potrčim da ga stignem i čujem Dženkinsa iza sebe. Ne možete ući, kaže on, ali Benks ga nije ni pogledao.

Pokušali smo prvo na glavnom ulazu, ali tamo su tri policajca u žutim prslucima, izgledaju kao čuvari parka. Oni nas teraju odatle. Benks pokušava ponovo i mora da zбриše kada jedan policajac drekne na njega i pokuša da ga zgrabi. Zato smo pošli okolo, do bočnog ulaza, kraj kuhinje, a tamo je isto policajac, ali on razgovara sa ženom u invalidskim kolicima, pokazuje joj nekuda preko ulice. Nije nas primetio.

Nikada pre nisam bio u kuhinji. Viđao sam je s druge strane, preko pulta, ali to je samo onaj veliki deo, a ionako malo šta možeš da vidiš preko servirki, one su ti velike kao sumo rvači. Mada ne biste to ni želeli. Grozno je. Onaj glavni deo, odakle poslužuju hranu, to nije tako strašno, ali pozadi, tamo gde su šporeti i konzerve, to je bljak. Video sam ostatke od jučerašnjeg ručka, hrpu svinjetine sjajne od masti kao da je po njoj marširala gomila puževa golaća, prosto sve to sručeno u sudoperu. I pod je bio pun raznog đubreta, zelene salate uvele i smeđe, i zgaženog graška razmazanog po pločicama. Skoro da sam se izbljuvao. Morao sam da gutam knedle da se sredim. Ali radije bih jeo sopstvenu povraćku nego da ikada više jedem u kantini, kunem se. Benks to nije ni primetio. On živi u opštinskim stanovima. Dobro, i ja živim u opštinskom stanu, ali u malo boljem.

Tamo smo neko vreme morali da ostanemo. Nismo mogli da nađemo drugi put sem onog kojim smo došli. Na kraju smo preskočili preko pulta. Pritom sam zakačio nogom punu tacnu čaša, ne namereno, ali neke čaše su pale i razbile se. Benks je bio na ivici da pobe-sni, rekao mi je da budem tih, ali niko nas nije čuo. Niko nije ni mario.

Iz kantine smo izašli u hodnik pa u ulazni hol i tako smo stigli do glavnih vrata a tu je bila masa sveta i na koga smo naleteli – na

Majkla Džonsa lično. Čim smo ga videli, bilo nam je jasno da to nije učinio on.

Video nas je, ali nije rekao ništa, a bio je beo kao papir. Reklo bi se da je želeo da izađe, ali našao se iza gomile šestaka. Ti šestaci, prosto su stajali tamo, mahali su rukama i naređivali ljudima kuda da idu, ali meni se činilo da su samo komplikovali stvar. Bikl je isto bio tamo, mislim gospodin Trevis, stajao je kraj vrata, govorio je deci da nastave dalje, da se smire i da održavaju red. To je jedna od njegovih omiljenih fraza: održavanje reda. Na primer, evo ja sada sedim ovde da bih održao red. On govori sa nama kao da nam je trinaest godina. Maturantima je osamnaest, bar nekim. Uostalom, to bi trebalo da bude školska deviza – održavanje reda – a ne ono na latinskom što piše. Nešto o pomaganju sebi ili pomaganju drugima ili o rađenju jednog od toga ali ne i drugog. Tako nekako.

Bikl nas je video i izgledao je kao da će nas zgrabiti, ali nešto mu je odvuklo pažnju, deca se guraju kraj njega, udaraju ga, neki sigurno namerno, pa Benks i ja uspevamo da se provučemo u glavni hodnik, onaj koji vodi ka stepeništu i ka učionicama a na kraju, u dnu hodnika, nalazi se sala, svečana sala. Tamo se sve desilo, je li? U svečanoj sali.

Skoro da smo uspeli. Skoro da smo videli. To – kako se zvaše... Lice mesta. Drago mi je što nismo. Benks je želeo, ali ja mislim da mi je drago što nisam. Znae šta mislim, je li?

Na kraju nas je ona žena uhvatila, policajka, a one su najgore. Pune sebe i samo bi da zapovedaju.

O.

Bez uvrede.

No svejedno, već smo stigli do pola hodnika i mogli smo da vidimo vrata sale i videli smo da unutra ima ljudi, uglavnom policije, i nismo videli nju kad nas je dočepala. Sigurno je bila u nekoj učionici. Videla nas je da prolazimo i sigurno je ukapirala kuda smo pošli, i nije vikala, ništa slično, samo je prišla iza nas i zgrabila nas. Benks se prodrao na nju da ga pusti, ali zapravo nismo mogli ništa, je li, šta smo pa mogli? A onda nas je pogurala niz hodnik, nazad u

Skrivena namera

hol, kroz vrata, pored Bikla, koji nas je samo prostrelio pogledom, i celim putem do kapije. I tu nas je onako, malo gurnula napolje.

Benks je pokušao da se ponovo vrati unutra, ali prilično sam siguran da mu nije uspelo. Kada smo se našli napolju, već su razvukli one trake i bilo je još policije i stigle su TV kamere i sve je postalo nekako organizovano. Nastavnici su počeli prozivku i pravili su redove i sve to. Ja sam ostao nekako sam, sa strane. Seo sam na ivičnjak. A onda ne znam. Samo sam gledao, kao i svi drugi.

I to vam je to, valjda. Ne znam vam ja zapravo ništa. Nisam ni bio tamo kad se sve desilo.

OVOG PUTA JE POŠLA OD MESTA ODAKLE JE ON POŠAO.

U prostoriji nema ničega što bi upućivalo na to kakvo nasilje je iz nje krenulo. Nekoliko kaputa na vešalici, mada ne mnogo. Jedan pravi zimski kaput, na vešalici, verovatno zaostatak od prošle zime. Inače samo jakne, lake, jeftine; na jednoj je rukav izvrnut na naličje. Na stolu ima šolja od kafe, ona njoj najbliža potpuno je prazna, ostale su skoro popijene, ali ne sasvim, pa se mleko ugrušalo na površini tečnosti. Na doručju jedne stolice otvorena kutijica leka za varenje, a na ostalim sedištima mrvice. Sama sedišta su umrljana, ponegde iscepana, ali izgledaju sasvim udobno.

Lusi Mej je pošla iz zbornice prema čajnoj kuhinji. Otvorila je vrata mikrotalasne i brzo ih zatvorila kad je videla šta je unutra. Ipak, miris je izašao – sladak, veštački, sigurno niskokaloričan. Kraj žute grickalice za nokte na radnoj površini ostala je paklica *marlboro*. Nije pogledala direktno u njih. Ormarić kraj sudopere služio je i kao priručna oglasna tabla. Primetila je strip sa Garfildom koji kuka zbog još jednog ponedeljka, uredno isečen iz novina, nalepnicu „Obavezno operite ruke“ i rukom pisanu belešku koja je podsećala ljude da budu ljubazni i operu svoje šolje. Reči ljudi i šolje bile su podvučene. Ipak, u sudoperi su ostale četiri šolje. Odvod je zaudarao na kanalizaciju.

On je odavde izašao sam. Čekao je da ostane poslednji.

Lusi je ponovo pošla ka foteljama, pa kroz vrata u hodnik. Preko puta je bila prava oglasna tabla, veličine pola stola za bilijar i skoro iste nijanse zelenog. Na njoj su bila uputstva za protivpožarne vežbe, medicinske postupke, dežurstva u sali, pravila za veliki odmor. Ništa više. Obaveštenja su bila prikačena na tablu rajsne glama u boji, i to uvek iste boje – na jednom listu papira sve četiri crvene, na drugom četiri žute, i uvek po četiri na svakom listu. Osetila je potrebu da pomeša rajsneogle, da pomeri bar jedno obaveštenje i ostavi ga pod manje urednim uglom.

Skrenula je ulevo i pošla kroz dug hodnik, do kratkog niza stepenica koje su vodile u ulazni hol. Tu je zastala, pitajući se da li je i on učinio tako. Bacila je pogled udesno, prema kantini, a potom na drugu stranu, prema vratima. Kroz staklo je videla dvojicu uniformisanih policajaca, a iza njih igralište, a još dalje drum. Policajci su je gledali, prekrštenih ruku, očiju u senci zbog ivice kacige.

Na podu je bilo krvi. Znala je da je tako i nameravala je da je ignoriše, jer krv se pojavila posle, za vreme, a ne pre. Ipak ju je pogledala. Devojčica je još bila živa dok joj se krv slivala. Tekla joj je niz ruku i šaku, niz prste, dok ju je nastavnica nosila napolje. Ležala je u kapljicama, a na nekoliko mesta kapi su bile razmazane, kao da ih je neko nagazio donom, ili možda kolenom ako se okliznuo.

On tu nije zastao, Lusi je bila sasvim sigurna, pa je zato i ona nastavila, ne koračajući preko krvi, ali ni ne zaobilazeći je.

Svečana sala je bila prilično udaljena od zbornice. Tokom tolikog koračanja imao je dovoljno vremena da razmisli, da sve razmotri, da se predomisli, opet i opet. Ipak, nekako joj se činilo da on uopšte nije razmišljao. Strogo se usmerio da ne razmišlja.

Dok je koračala kroz hodnik, prolazila je kraj učionica sa otvorenim vratima i pored niza stepeništa. Bacala je pogled kroz svaka vrata i uz svako stepenište, uverena da je i on učinio tako. U njenoj školi, setila se, duž hodnika su bili izloženi učenički radovi: projekti iz geografije ili plakati za dobrotvorne akcije ili fotografije iz mjuzikla s kraja prethodne školske godine. Zidovi kraj kojih je sada prolazila bili su goli, svetlosivi. Jedini tragovi na njima bili su od boje, nešto

tamnije sive, kojom je domar premazivao grafite. Posle svakih drugih vrata nalazilo se dugme za alarm, a na drugom kraju hodnika bio je i sam alarm, visoko postavljen i obložen žičanom mrežom.

Preko vrata koja vode u svečanu salu bila je razapeta traka. Sama vrata bila su zaključana. Lusi je izvadila ključ iz džepa, okrenula ga u katancu i otvorila jedno krilo. Sagnula se ispod trake i ušla unutra.

Zaudaralo je na patike. Na gumu, znoj, na izvikivanje poena i na škripanje koraka. Znala je da je svečana sala služila i kao sala za fizičko. Videli su se konopci i motke za penjanje, poređane duž zidova.

Zatvorila je vrata za sobom, kao što je i on učinio. Pretpostavljala je da nije gledao napred, ka bini i onome ko je na njoj stajao i govorio. Direktor. Trevis. Ipak, Lusi je i nehotice pogledala opremu za penjanje pred sobom, naizmenično poređane konopce i drvene motke. Jedna od žrtava se pridržavala za njih, pomoću užeta je pokušavala da se izvuče iz mase tela. Videla se krv na čvoru na dnu užeta i u razmacima oko metar i po visine. U visini dečje glave tragovi krvi su prestajali.

Sala je ostala ovakva već nedelju dana. Ništa nije pomerano, osim možda slučajno dok se fotograf kretao okolo. Bilo je teško ne naleteti na nešto. Nije bilo raščišćenog prilaza do bine, niti ka bočnoj strani sale koja je bila preko puta nje. Sa zadnjeg zida, iza podijuma, stajale su stolice porušene na naslone, na bok, na sve moguće načine, samo ne onako kako treba. Noge su još bile svezane zajedno, pa ako je jedna stolica pala, pale su i ostale, pretvorivši hrpu u ogradu, a noge stolica u bodljikavu žicu. Lusi se prisečila slika Verdena, zemlje ispreseccane barikadama između rovova. Zamislila je decu, očiju punih straha, kako se sapliću i upetljavaju i kako ih gaze drugi, koji dolaze iza njih. Zamislila je udarac jedne prevrnute stolice u stomak, u obraz, u slepoočnicu.

Na stolicama i ispod njih bili su džemper, poneka knjiga, sa držaj dečjih džepova. Ključevi na privesku, prikačeni za dugačku traku otkinutu sa nečijih pantalona. Aj-pod, crn, sa slušalicama još uvek priključenim i sa napuklim ekranom. Mobilni telefoni. I

cipele. Iznenadujuće mnogo cipela. Uglavnom cipele za devojčice ali takođe i patike i muške cipele. S jedne strane usamljena cokula, veličine 44 ili 45. Par naočara, čitavih stakala, ali sa otkinutom uškom. Maramica, bela.

Pokušala je da zanemari stanje sale i da je zamisli onakvu kakva je bila; sva sedišta popunjena, deca konačno učutkana zbog predstojećeg skupa, neka plaču, a neka se jedva uzdržavaju. Nastavnici poređani u redove sa obe strane direktora, stegnutih vilica, oborenih očiju ili pogleda uperenog u direktora. Trevis za govornicom, šaka spuštenih na uglove i ukočenih laktova, očiju koje zahtevaju pažnju publike, ne prekidajući govor uprkos jednom zakasnelom ulasku u salu. Trevis ga je svakako video kako ulazi kroz vrata. Videli su ga i neki nastavnici, mada nisu mogli da primete šta nosi. Deca u zadnjem redu možda su se okrenula, možda su čak i primetila pištolj, ali pretpostavila su, sigurno, da je to rekvizit, da je njegov kasni ulazak unapred dogovoren da bi se poklopio s nečim što će im Trevis reći. Pištolj je bio u skladu sa temom direktorovog govora. Tema dana bilo je nasilje.

Išla je njegovim stopama što je bolje mogla, prešla je preko zadnjeg dela sale i potom skrenula ka bini. Na pola puta duž bočnog zida Lusi je zastala i okrenula se ka mestu gde su sedeli đaci.

On nije bio vešt sa pištoljem. Nije umeo da gađa, njegove žrtve su počele da se kreću, a pištolj svakako ni sam nije bio precizan. Tako je Sara Kingsli, stara jedanaest godina, bila pogođena prva. Kako se pokazalo, desilo se da je umrla poslednja. Lusi se pitala da li je shvatio tu grešku, pošto je stisnuo obarač. Da li je uopšte primetio. Sarina krv joj je bila pred nogama. Sarina krv je, uglavnom, činila trag koji je vodio kroz hodnik. Sarina krv je bila i na konopcu.

Prvi pucanj je delovao kao cigla ubačena kroz zatvoren prozor. Tišina u sali se razbila i zamenila ju je isprekidana, prodorna panika. Deca su se razbežala, neki su vrištali. On je pokušao da ostane miran, da ne dozvoli da ga ometu tela u pokretu, da ponovo nađe metu. Ponovo je opalio i ponovo je promašio cilj. Feliks Ejb, star dvanaest godina, pao je mrtav.

Dva od dva. Oružje je bilo muzejski primerak, a ne nešto poluautomatsko. Bilo je u lošem stanju. To što je ubio pet osoba, pet ljudi sa šest metaka, bilo je zapravo pravo čudo. Najgora vrsta sreće.

Nastavnici su sad već sigurno ustali, opčinjeni i nepokretni, kao pozorišna publika zarobljena u redovima sale kada se desi neka nesreća. Sigurno su ga videli kad je opalio treći put i videli su da treće dete pada. Kada je opalio ponovo – četvrti metak, drugi u Donovanu Stenliju, starog petnaest godina – možda su tada shvatili. Kada je potom pogledao u njih i načinio prvi korak ka bini, možda su i sami počeli da beže.

Lusi je pošla ka mestu gde je pala poslednja žrtva – Veronika Stejpls, nastavnica – u podnožju stepenica kojima se silazi sa bine. Tu je bilo još cipela, nagomilanih skoro uredno kraj najniže stepenice. Videla se i jedna ženska tašna, iz koje se sadržaj prosuo: sjaj za usne, u napukloj futroli; računici i papirići, ubrljani i ugaženi paničnim koracima; penkalo; pištaljka obmotana ružičastom trakom; pola pakovanja pepermint bombona.

Okrenula se, proveravajući okolinu, i videla gde je ispalio šesti metak, poslednji u burencetu, i gde je njegova krv prsnula na zid. Malter, nekada žut, bio je izbušen od metka i kostiju. Bilo je i vlasi kose, čitavih pramenova, tamo gde mu je glava udarila o zid pre nego što je skliznuo na pod. Čučnula je i zamislila da ga gleda u lice, da gleda haos koji je ostavio kako se odražava u njegovim sada nevidećim očima.

Na kraju se vratila unazad, krećući se ka mestu gde je pogođena Sara, prva žrtva. U njenim mislima prizor se vraćao natraške, kao namerno tako pušten DVD. Meci su se povlačili, stolice se uspravljale, krv tekla na mesto gde pripada. Deca su se vratila u sedišta, nastavnici su spustili pogled, a Samjuel Šajkovski je pošao unazad i izašao iz sale.

Napolju je bilo toplije nego unutra. Kada je izašla na igralište, učinilo joj se kao da je izašla na avionsku pistu negde u tropima. Policajci, obojica visoki i gojazni, bili su crveni u licu i znojavi. Časkali su, pričali viceve i smešili su se kad je izašla.

Skrivena namera

„Našli ste to što ste tražili, inspektorka?“

Svakog dana isto pitanje. Drugi policajci, ali isto pitanje. Mislili su da Lusi uživa da dolazi ovamo. Mislili su da se zato stalno vraća. Ali pitali su je pogrešnu stvar. Našla je ona ono što je tražila – našla je ono što je bila poslata da otkrije – ali našla je i još ponešto. Pitanje je bilo šta da učini s tim. Pitanje je bilo da li da uopšte išta učini.

IMATE LI VI PREDSTAVU, inspektorke Mej, o krizi sa kojom se suočava nastava matematike u ovoj zemlji?

Naravno da nemate. Zašto biste i imali?

Imate li vi penzijski fond, inspektorke? Da li imate hipoteku? Dobro, onda plaćate stanarinu. Novac dolazi i odlazi. Više odlazi nego dolazi, sigurno. Ne mislim da ikoga osuđujem, inspektorke, ali obično tako biva. A da li znate zašto? Reći ću vam zašto. Zato što većina odraslih stanovnika ove zemlje jedva ume da prebroji sopstvene prste na nogama, ako za trenutak pretpostavimo da mogu da ih vide od debele trbušine. Tako je još od šezdesetih godina i ostaće tako dok god možete da zamislite.

Kalkulatori, mobilni telefoni, kompjuteri, elektronski čipovi u mozgu i svaki mogući tehnološki takozvani napredak koji će nam sledeći biti nametnut: svi oni umanjuju sposobnost ljudskog mozga da razmišlja. A matematika – sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje – to je prvo stradalo. Deca ne žele to da uče. Vlada ne želi to da finansira. Nastavnici ne žele to da predaju. Čemu to, pitaju. Nema glamura u matematici, inspektorke. Nema seksa. Decu ne brinu penzije. Oni će zauvek ostati mladi, jeste li znali? Ministrima nije stalo do matematičkih radnji. Stalo im je do drveća i recikliranja i do strukturalne politike zapošljavanja za siromašne. A nastavnici... eto. Nastavnici, plašim se, ne mare ni za šta sem za sebe same.